HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נשבעים כשם ה' לצלוחית: (ס) דעת זכריס מיוסבת עליהם יותר משל נקנות: נמי נמל אין להם עול מלכות כשאר גליות שבכל מלכות: **מכירין אם ישראל.** בכבודן הראשון מכירין ואין מכניסין עולם: **ואם אביהם שבשמים.** (ס) שמתאמנים בהקדוש ברוך הוא ואין מתאמנים בעבודת כוכבים: **שימי אם.** בתמיהא. אתה הוא שימי מכס גדול ומקבה לי דבר זה. ויש לומרים רב לא היה יוקף עיניו אלא כוכבן כל שכבן כל שאר מעוס לניעות: **זה הלומד תורה בשבילה.** עליו הוא לומר לשמי ומנחה טהולה: **לעולם ואם על ישראל.** מקבל הוא בדברי הימים (ב פ' ג) בשלמים[ב] ובקרבנות משאתי

ונשבעות לה' צבאות הלבו לאלכסנדריא של מצרים ובנו מזבח והעלו עליו לשם שמים שנאמר [1]ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים [2]עיר ההרס יאמר לאחת מאי עיר ההרס יאמר לאחת כדמתרגם רב יוסף קרתא דבית שמש דעתיד למיחרב איתאמר דהיא חדא מנהון וממאי דעיר ההרס לישנא דשימשא היא דכתיב [3]האומר לחרס ולא יזרח [4]הביאי בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ הביאי בני מרחוק אמר רב הונא אלו גליות של בבל שדעתן מיושבת עליהן בבנים ובנותי מקצה הארץ אלו גליות של שאר ארצות שאין דעתן מיושבת עליהן בבנות אמר רבי אבא בר רב יצחק אמר רב חסדא ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב מצור ועד קרטיגני מכירין את ישראל ואת אביהם שבשמים ומצור כלפי מערב ומקרטיגני כלפי מזרח אין מכירין את ישראל ולא את אביהן שבשמים איתיביה רב שימי בר חייא לרב [5]ממזרח שמש ועד מבואו גדול שמי בגוים ובכל מקום מוקטר מוגש לשמי ומנחה טהורה אמר ליה [6]שימי את דקרו ליה אלהא [7]דאלהא בכל מקום מוקטר מוגש לשמי בכל מקום שלקא דעתך אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בכל מקום מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי ומנחה טהורה זה [8]הלומד תורה בטהרה נושא אשה ואחר כך לומד תורה [9]שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות מאי בלילות א"ר יוחנן אלו ת"ח העוסקים בתורה בלילה מעלה עליהן הכתוב כאילו עסוקים בעבודה [10]לעולם ואת על ישראל א"ר גידל אמר רב זה מזבח [11]בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן ורבי יוחנן אמר אלו תלמידי חכמים העסוקין בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם אמר ריש לקיש מאי דכתיב [12]זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם אמר רבא האי לעולה למנחה עולה ומנחה מיבעי ליה אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה [13]ולא אשם אמר רבי יצחק מאי דכתיב [14]זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם: **מתני'** [15]נאמר בעולת בהמה [16]אשה ריח ניחוח ובעולת עוף [17]אשה ריח ניחוח ובמנחה [18]אשה ריח ניחוח לומר לך [19]אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים: **גמ'** אמר ר' זירא מאי קראה [20]מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל רב אדא בר אהבה אמר מהכא [21]ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון לבעליו[ס]: תניא אמר רבי שמעון בן עזאי בוא וראה מה כתיב בפרשת קרבנות שלא נאמר בהן לא אל ולא אלהים אלא ה' שלא ליתן פתחון פה לבעל דין לחלוק ונאמר בשור הגם [10]אשה ריח ניחוח ובעוף הדק [11]אשה ריח ניחוח ובמנחה [12]אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין את לבו לשמים ושמא תאמר לאכילה הוא צריך ת"ל [15]אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה ונאמר [16]כי לי כל חיתו יער בהמות בהררי אלף ידעתי כל עוף הרים וזיז שדי עמדי [17]האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה לא אמרתי אליכם זבחו כדי שתאמר אעשה רצונו ויעשה רצוני לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם אתם זובחים שנאמר [18]לרצונכם תזבחהו דבר אחר לרצונכם תזבחהו לרצונכם זבחו לדעתכם זבחו כדבעא מיניה שמואל מרב הונא [ע]מנין [ב]למעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר שתהא שחיטה לשם בן בקר אמר לו זו בידינו הוא לעכב מנין [ס]ת"ל לרצונכם תזבחהו לדעתכם זבחו:

הדרן עלך הרי עלי עשרון וסליקא לה מסכת מנחות

הלומד תורה בטהרה נושא אשה ואחר כך לומד תורה. כפרק קמא דקידושין (דף כט:) לימא לימלן דאמר מיפכח ואמרינן לא פליגי הא לן והא להו:

ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן. מדרשות אלונין יש מי שאומר גמומיין של נזיקים [ם] ויש מי שאומר כנגדם של מם ויש ת"ל ומנין כנגדם של העבודה ולמדי ויעשה [ס] ישראל לה מנאמר יותר:

הדרן עלך הרי עלי עשרון וסליקא לה מסכת מנחות

מח א מיי' פ"ג מהל' ת"ת הלכה ה טור ש"ע יו"ד סימן רמו סעיף ב:

מט ב מיי' פ"ג מהל' פסולי"מ הלכה ג:

תורה אור השלם

1. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם וּמַצֵּבָה אֵצֶל גְּבוּלָהּ לַיהוָה:

2. ישעיהו יט יט

3. בִּיּוֹם הַהוּא יִהְיוּ חָמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שְׂפַת כְּנַעַן וְנִשְׁבָּעוֹת לַיהוָה צְבָאוֹת עִיר הַהֶרֶס יֵאָמֵר לְאֶחָת:

ישעיהו יט יח

3. הָאֹמֵר לַחֹרֶב וְלֹא יֶחֱרַב וּבְעֵד כּוֹכָבִים יַחְתֹּם:

איוב ט ז

4. אֹמֵר לְצָפוֹן תְּנִי וְלַתֵּימָן אַל תְּכַלְאִי הֲבִיאִי בָנַי מֵרָחוֹק וּבְנוֹתַי מִקְצֵה הָאָרֶץ:

ישעיהו מג ו

5. כִּי מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ גָּדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם וּבְכָל מָקוֹם מֻקְטָר מֻגָּשׁ לִשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה כִּי גָדוֹל שְׁמִי בַּגּוֹיִם אָמַר יְיָ צְבָאוֹת:

מלאכי א יא

6. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בַּלֵּילוֹת:

תהלים קלד א

7. הִנֵּה אֲנִי בוֹנֶה בַּיִת לְשֵׁם יְיָ אֱלֹהָי לְהַקְדִּישׁ לוֹ לְהַקְטִיר לְפָנָיו קְטֹרֶת סַמִּים וּמַעֲרֶכֶת תָּמִיד וְעֹלוֹת לְבֹקֶר וְלָעֶרֶב לְשַׁבָּתוֹת וְלֶחֳדָשִׁים וְלִמוֹעֲדֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם זֹאת עַל יִשְׂרָאֵל:

דברי הימים ב ב ג

8. זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה לַמִּנְחָה וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם וְלַמִּלּוּאִים וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים:

ויקרא ז לז

9. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא:

ויקרא ו יח

10. וְקִרְבּוּ וְהִרְעִיו יְרַחֵץ בַּמָּיִם וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיהוָה:

ויקרא א ט

11 וְשָׁסַע אֹתוֹ בִכְנָפָיו לֹא יַבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה עַל הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיהוָה:

ויקרא א יז

12. וְהֵבִיאָה אֶל בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ לַיהוָה:

ויקרא ב ב

13. מִתְאַוָּה שְׂנַת הָעֹבֵד אִם מְעַט וְאִם הַרְבֶּה יֹאכֵל וְהַשָּׂבָע לָעָשִׁיר אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן:

קהלת ה יא

14. בְּרִבּוֹת הַטּוֹבָה רַבּוּ אוֹכְלֶיהָ וּמַה כִּשָּׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִם רְאוֹת עֵינָיו:

קהלת ה י

15. אִם אֶרְעַב לֹא אֹמַר לָךְ כִּי לִי תֵבֵל וּמְלֹאָהּ: תהלים נ יב

16. כִּי לִי כָל חַיְתוֹ יָעַר בְּהֵמוֹת בְּהָרֵרֵי אֶלֶף: יָדַעְתִּי כָּל עוֹף הָרִים וְזִיז שָׂדַי עִמָּדִי:

תהלים נ י-יא

17. הַאוֹכַל בְּשַׂר אַבִּירִים וְדַם עַתּוּדִים אֶשְׁתֶּה:

תהלים נ י-יא

18. וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לִרְצוֹנְכֶם תִּזְבָּחוּהוּ:

ויקרא יט ה

הגהות הב"ח

(ס) רש"י ד"ה בבנים דעת זכריס וכו': (ס) ד"ה ואם אביהם שבשמים שמתאמנים בהקב"ה ואין מאמינין בעבודת כוכבים: (ע) ד"ה מי מעט שלמאמר וכו' ויעשה לוטני ולא שהוא לניך:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מאי דכתיב בו' ולא כתיב בה חוקה. עיין לעיל דף יט ע"א ועיין בגליוז רבה לזבח"ע פ"ם סימן ג' ס"ק ט':

מוסף רש"י

שימי את. אתה הוא המקבה לי בתמיהא (לעיל כה.). הכס גדול כמותך היו יודע לנתן מתני', (בבורות מג:) בכמה דוכתין מצאתן דמכלל לית רב הכי שימי אתה, ובגלה בעיני משום מכוס מניכותים, כלומר אתה יודע להשיבני, ואני שמעתי שאתה בניעות היה בו כרב שלא היה יוקף עיניו למעלה הלבך לא היה מניהו, ולא נהיה לי, שהרי לא מניהו שאתה רב לך לשוס לאתם אלא לזה אתה בן בכמה מקומות, ושוד שאתה מכוס למכיר הוא ותמיה ליה, כי הסיפ דאמר (תענית ט:) רמתמא ניזונאז מכיפופיה לרב שימי, ולא היה לאתם רב שימי כי אם אני הוא דלמיה ליה לרב אפא (נדה כד.). אלו ת"ח העוסקים בתורה. בהלכות עבודה (ב"מ קיד:). באילו מקטירין ומגישין לשמו. באילו מקריבין מוהן בניס המקדש (שם). **נושא אשה.** ניהול מהכהול עבירה (יומא עב:). **אחד המרבה ואחד הממעיט.** שיס לו שכר לממעיט כמו למרבה (ברכות יז:). **מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול.** שוחט קדשים ולא בעזרה פסול. שוחט קדשים בדברים אחרים (זבחים מד.) כלומר מנין למתעסק שאפשל בקדשים כגון מתעסק בסכין בהקבייהו או בזרקן ושחט בקדשים, שלא מהכין לשוס שחיטה, אבל מהכין לשוס שחיטה בעלמא כשר אלא שלא עלה בנעלים בשם חוסה (חולין יג.). **זו בידינו הוא לעכב מנין.** לפיה זאת אתה בכר ידענו מוהא ומיהו מלוה הוא דבעינן בן ולא עיכוב (זבחים שם) מקבל זה שיהי יודע ומכלל אתו למיפי שמלוה להמהין ואני שלמני לעכב מנין, שאם לא מהכיון יהא פסול (חולין שם).

הדרן עלך מסכת מנחות